Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004846

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-08-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нестеренко Михайло Михайлович
2. Mykhailo M. Nesterenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-8190-3665

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 21-08-2026

Спеціальність за освітою: Бойове застосування та управління діями підрозділів (частин, з'єднань) Сухопутних військ

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15348

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.81.03, 03.01.09

Тема дисертації:

1. Рецепція суспільно-політичної діяльності Михайла Грушевського в історіографії кінця XIX – першої третини XX століття.

2. The reception of socio-political activity of Mykhailo Hrushevsky in the historiography of the end of 19th-first part of 20th century.

Реферат/анотація:

1. АНОТАЦІЯ Нестеренко М. М. Рецепція суспільно-політичної діяльності Михайла Грушевського в історіографії кінця XIX – першої третини XX століття. Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 – історія та археологія. – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич, 2026. Доведено, що історіографічний аналіз багатогранної проблеми рецепції суспільно-політичної діяльності М. Грушевського в історіографії кінця XIX – першої третини XX ст. довів недостатність попередніх спроб її дослідження. Залучені до роботи різнопланові джерельні матеріали уможливили реалізацію визначених мети і завдань. Сконструйований теоретико-методологічний інструментарій дозволив коректно проінтерпретувати

різножанрові матеріали обговорення сучасниками громадського служіння М. Грушевського. Доведено, що передчасна смерть М. Грушевського дала відлік новому етапу історіографічної рефлексії довкола феноменальності його служіння народу. З'ясовано, що процес осмислення спадщини вченого рухався від спроб перших рефлексій у некрологах до започаткування системних студій протягом другої половини 1930-х рр. Виявлено, що в меморіальній грушевськіані домінуючим дискурсивним трендом стало повернення і переосмислення метафор «будителя», «Всеукраїнця» і «батька». Водночас, українські опоненти з націоналістичного табору не пом'якшили принципових моментів своєї критики його політичних учинків: відмовившись від закидів про зраду ним національних інтересів, вони узасаднювали тезу про «доброго історика – поганого політика». З'ясовано, що західноєвропейські оглядачі або транслювали своїм аудиторіям тези національно-демократичної публіцистики (насамперед, чеські й німецькі інтелектуали), або продовжували традицію демонізації постаті Грушевського-політика як руїнника узвичаєного традицією домінування імперських націй на українських землях (найбільше – ендеки й правомонархісти). Втім, як симпатики політичної акції М. Грушевського, так і її опоненти чи профанатори були одностайними в розумінні незамінності національної втрати. Ключові слова: М. Грушевський, суспільно-політична діяльність, публіцистична полеміка, історіографічна дискусія, меморіальний дискурс, українська та європейська історіографія, рецепція.

2. SUMMARY Nesterenko M. M. The reception of socio-political activity of Mykhailo Hrushevsky in the historiography of the end of 19th-first part of 20th century. Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 032 «History and Archeology». Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, 2026. The article has demonstrated that a historiographical analysis of the multifaceted problem of the reception of the socio-political activities of Mykhailo Hrushevsky in the historiography of the late 19th to the first third of the 20th century has revealed the insufficiency of previous attempts to study it. The diverse source materials employed in the research made it possible to achieve the stated aims and objectives. The constructed theoretical and methodological framework allowed for a correct interpretation of materials of various genres concerning contemporaries' discussions of Hrushevsky's public service. The article has demonstrated that the premature death of Mykhailo Hrushevsky marked the beginning of a new stage of historiographical reflection on the exceptional nature of his service to the nation. It has been established that the process of interpreting the scholar's legacy evolved from initial reflections in obituaries to the emergence of systematic studies during the second half of the 1930s. It has been found that in the memorial discourse surrounding Hrushevsky, the dominant trend was the revival and reinterpretation of the metaphors of the "awakener," the "All-Ukrainian," and the "father." At the same time, his Ukrainian opponents from the nationalist camp did not soften the key points of their criticism of his political actions: while abandoning accusations that he had betrayed national interests, they instead substantiated the thesis of a "good historian – bad politician." It has been established that Western European observers either conveyed to their audiences the theses of national-democratic journalism (primarily Czech and German intellectuals), or continued the tradition of demonizing Mykhailo Hrushevsky as a politician, portraying him as a destroyer of the established order shaped by the traditional dominance of imperial nations on Ukrainian lands (most notably among National Democrats and right-wing monarchists). Nevertheless, both supporters of Hrushevsky's political activity and its opponents or detractors were unanimous in recognizing the irreparable nature of his death. Keywords: Mykhailo Hrushevsky, socio-political activity, journalistic polemics, historiographical debate, memorial discourse, Ukrainian and European historiography, reception.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Нестеренко М. Суспільно-політична діяльність Михайла Грушевського у дзеркалі ювілейних публікацій 1916 року. Вісник Черкаського університету: Серія Історичні науки. 2024. № 1. С. 82-91. DOI: 10.31651/2076-5908-2024-1-82-91
- 2. Нестеренко М. Культурно-громадська діяльність Михайла Грушевського кінця XIX – початку XX ст. в оцінках сучасників. Вісь Європи. 2024. Вип. 4. С. 27-38. DOI: 10.69550/3041-1467.4.310366
- 3. Нестеренко М. Громадська діяльність Михайла Грушевського на Наддніпрянщині в дискусіях початку XX ст. Українські історичні студії. 2025. Вип. 17(59). С. 76-86. DOI: 10.24919/3083-6158.17/59.9
- 4. Нестеренко М. Грушевський-політик в українському меморіальному дискурсі. Вісник Черкаського університету: Серія Історичні науки. 2025. № 3. С. 45-61. DOI: 10.31651/2076-5908-2025-3-74-83
- 5. Нестеренко М. «Батько Грушевський» в публіцистиці революційної доби. Українські історичні студії. 2026. Вип. 18 (60). С. 70-79. DOI: https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.8
- 6. Нестеренко М. Рецепція громадського служіння Михайла Грушевського в ювілейних дописах 1916 року. Актуальні питання освіти і науки в умовахсучасної російсько-української війни. Том І / [Ред.: В.Ільницький, Р.Корсак, Т.Пантюк, О.Петречко, В.Старка]. Дрогобич Ужгород Тернопіль: Посвіт, 2024. С. 83-88.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тельвак Віталій Васильович

2. Vitalii V. Telvak

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2445-968X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педич Василь Пилипович

2. Vasyl P. Pedych

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8942-8374

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івангородський Костянтин Васильович

2. Kostiantyn V. Ivanhorodskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4052-5253

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біла Світлана Ярославівна

2. Svitlana Bila

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9506-2789

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазурко Лідія Миколаївна
2. Lidiya Lazurko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9748-9249

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Петречко Олег Михайлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Петречко Олег Михайлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Івах Світлана
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна